

Tema 2. Vi har legat under samma is

FAKTABLAD I2.

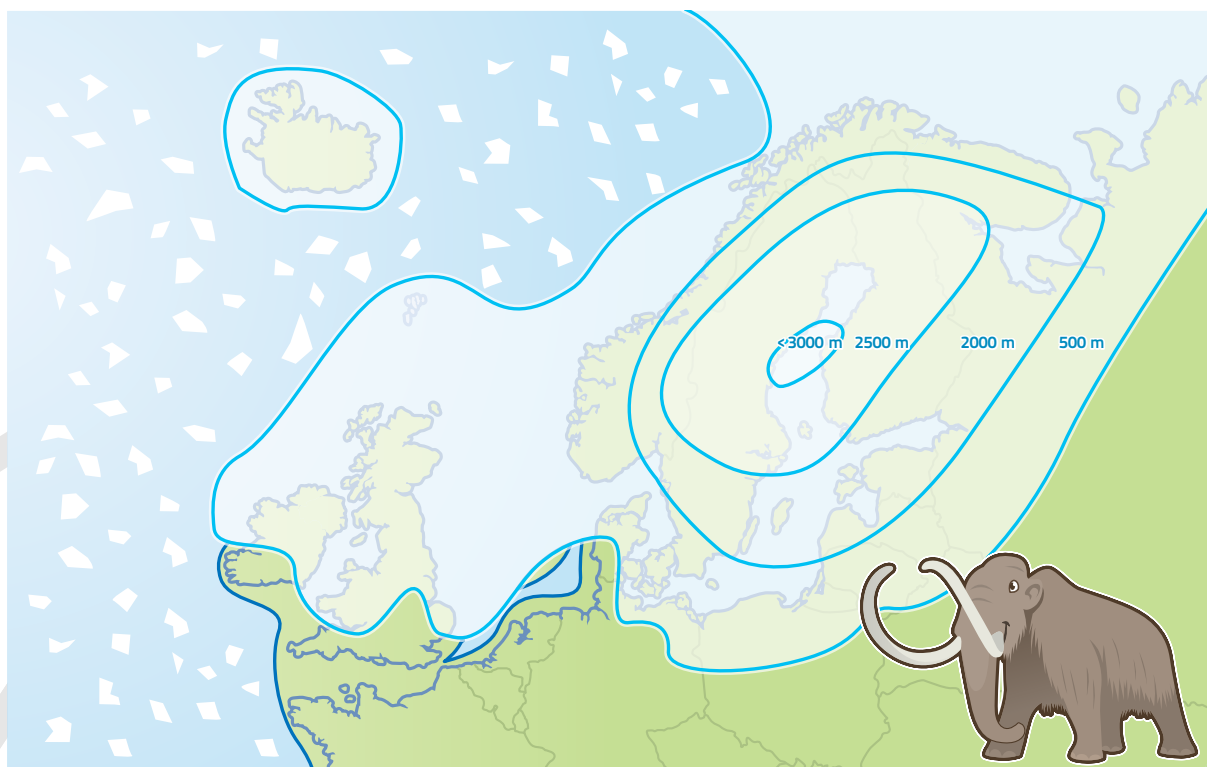
Isens utbredning i Nordeuropa

Den senaste istiden, Weichsel, inleddes för 115 000 år sedan och avbröts flera gånger innan den för 30 000 år sedan gick in i en huvudfas. För 22 000 år sedan hade nedisningen sin största utbredning (se kartan) och då täckte iskanten Berlin och tangerade London, Warszawa och Moskva. Inlandsisen låg också över Nordamerika där hela Kanada täcktes och iskanten gick ner söder om de stora sjöarna i USA. Isen i Nordeuropa var som allra tjockast, cirka 3 000 meter, precis över Höga kusten.

Den väldiga ismassan över Höga Kusten och Kvarkens skärgård pressade ner jordskorpan så mycket som 800 meter under sin ursprungliga nivå. En markant klimatförbättring gjorde att inlandsisen för 18 000 år sedan började smälta undan från kanterna

och in mot centrum. Allteftersom isen blev tunnare minskade trycket på jordskorpan och landet började resa sig. Från början gick det snabbt, med mer än 10 centimeter per år, senare allt långsammare.

För 10 500 år sedan låg iskanten här. Cirka 1500 år senare hade i stort sett hela inlandsisen smält bort. När isen lämnade vårt område hade landet redan höjt sig 500 meter, en process som tog 8 400 år. Fram till idag har området höjt sig med 286 meter, som är den högsta uppmätta kustlinjen på Skulebergets topp. Nu är landhöjningen 8 millimeter per år och forskarna tror att det kommer att dröja ytterligare minst 10 000 år att klara av de resterande över 100 landhöjningsmetrarna som återstår innan processen avstannar.

Bilden visar isens utbredning och tjocklek i Norden under den senaste istiden. Istäcket var tjockast (som mest nära 3000 meter) i Höga Kusten/Kvarkenområdet. Kurvorna binder samman områden med lika tjock is.

Bilderna visar hur isen drog sig tillbaka i norra Europa. För 22 000 år sedan hade isen sin största utbredning. För 10 500 år sedan smälte isen bort i Höga Kusten/Kvarken-området.

Observera att bildserien endast visar istäckets utbredning och avsmältning – kustlinjerna stämmer inte överens med verkligheten under respektive skede. Se illustrationer på nästa sida.

Östersjöns stadier och
kustlinjens utseende under
olika tider visas här.

